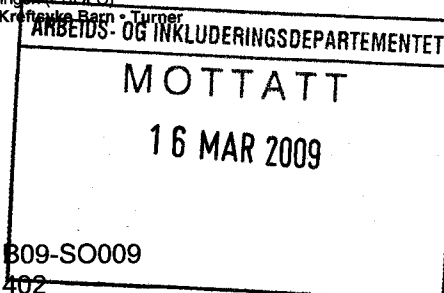

ADHD-foreningen • Afasiforbundet i Norge • Autismeforeningen i Norge • Cerebral Parese-foreningen • Dysleksiforbundet i Norge • Forbundet Tenner og Helse
• Foreningen for Blødere i Norge • Foreningen for Fragilt X- Syndrom • Foreningen for Hjertesjke barn • Foreningen for Kroniske Smertepasienter • Foreningen
for Muskelsjke • Foreningen for Søvnssykdommer • Hørselshemmedes Landsforbund • Interesseforeningen for LMBS syndrom • Klinefelterforeningen
i Norge • Landsforeningen for kombinert syns-og hørselshemmede/døvblinde • Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende • Landsforeningen
Alopecia Areata • Landsforeningen for hjerte-og lungesjke • Landsforeningen for Huntingtons Sykdom • Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte
• Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri • Landsforeningen for Trafikkskadde i Norge • Landsforeningen mot Fordøyelsessykdommer • Leverforeningen
• Marfanforeningen • Mental Helse Norge • Momentum • Morbus Addisons Forening • Multipel Sklerose Forbundet i Norge • Norges Astma -og Allergiforbund
• Norges Diabetesforbund • Norges Døveforbund • Norges Fibromyalgi Forbund • Norges Myalgisk Encefalopati Forening • Norges Migreneforbund • Norges
Parkinsonforbund • NORILCO • Norsk Kraniofacial Forening • Norsk Cøliakforening • Norsk Dysmeliforening • Norsk Epilepsiforbund • Norsk Forening for
Anatresi • Norsk Forening for Cystisk Fibrose • Norsk Forening for Ehlers-Danlos Syndrom • Norsk Lymfødemforening • Norsk Forening for Nevrofibromatose
• Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta • Norsk forening for Tuberøs Sklerose • Norsk Hemokromatoseforbund • Norsk Immunsviktforening • Norsk
Interesseforening for Kortvokste • Norsk Interesseforening for Stamme • Norsk Keratoseforening • Norsk Landsforening for Laryngektomerte • Norsk Tourette
Forening • Norsk Porfyriforening • Norsk Psoriasisforbund • Norsk Revmatikerforbund • Norsk Thyroideaforbund • Prostatakrefteforeningen (PROEO)
• Ryggforeningen i Norge • Rådgivning om spiseforstyrrelser • Ryggmargbrokk- og Hydrocephalusforeningen • Støtteforening for Kraftsveke Barn • Turner
Syndrom Foreningen i Norge • Foreningen for Eloverfølsomme • Landsforeningen for Overvektige • Norsk Forbund for Svaksynte

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Vår fil: 809-SO009
Vårt arkiv: 402
Saksbeh: Stian Oen

Oslo, 11. mars 2009

Forslag til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen - Høring

Det utsendte høringsforslaget tar sikte på å samle i en egen lov de kommunale tjenestene som i henhold til lov om arbeids- og velferdsforvaltningen skal inngå i de kommunale NAV-kontorene. Høringsfristen er 11. mars 2009.

FFO vil for ordens skyld påpeke at vi finner det uheldig at forslaget til ny lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen legges ut på høring før forslaget til ny lov om kommunale helse- og sosialtjenester foreligger. Disse lovverk og arbeids- og velferdsforvaltningsloven må sees i sammenheng.

FFOs SYNSPUNKTER

FFOs synspunkter på forslag til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen kan oppsummeres i følgende punkter:

- FFO ser det hensiktsmessige i å skille NAV-kontorets kommunale oppgaver (minimumsløsningen) ut som egen lov.
- FFO vil påpeke det potensielt problematiske i oppdelingen som foreslås.
- FFO foreslår en utvidelse av den eksisterende sosialtjenestelovens formålsparagraf.
- FFO mener at forslaget til ny paragraf 3-5 bør utvides.
- FFO ønsker begrepet "egnet tilfredsstillende bolig" inn i loven.
- FFO ønsker økt bruk av Husbankens boligssosiale virkemidler.
- FFO er positiv til forslaget om at fylkesmannen skal gis hjemmel til å føre tilsyn med kommunenes forvaltning av økonomisk stønad og kvalifiseringsprogrammet.

- FFO er positiv til at det foreslås innført plikt til internkontroll for kommunen når det gjelder forvaltning av økonomisk stønad og kvalifiseringsprogrammet.
- FFO ønsker en lovfestet rett til innholdet i individuell plan.

GRUNNGIVELSE

FFO ser det hensiktsmessige i å skille NAV-kontorets kommunale oppgaver (minimumsløsningen) ut som egen lov

FFO har støttet NAV-reformens formål siden reformarbeidet startet opp, og er fortsatt positiv til et tydeligere fokus i arbeids- og velferdspolitikken som siktes inn mot å i økt grad å gi personer i arbeidsmarkedets randsoner bedre muligheter for arbeidslivsdeltakelse. I den forbindelse ser FFO at det kan være hensiktsmessig å tydeliggjøre NAV-kontorets kommunale oppgaver (minimumsløsningen) i en egen lov.

Samtidig som FFO har støttet og fortsatt støtter NAV-reformen og dens overordnede målsetninger, har det hele tiden vært viktig å påpeke betydningen av at reformen også må innebære en styrking av tilbudet og rettighetene til brukere utenfor arbeidslivet. FFO legger i så måte som forutsetning for vår støtte til en egen lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen at dette ikke vil medføre en svekkelse eller nedprioritering av noen av de allerede lovpålagte oppgavene i kommunenes sosialtjeneste.

FFO vil påpeke det potensielt problematiske i oppdelingen som foreslås

I forbindelse med forslaget om å innføre Kvalifiseringsprogrammet og Kvalifiseringsstønad påpekte FFO det problematiske i at deltakerne på Kvalifiseringsprogrammet vil bli tilstått en vesentlig høyere stønad enn øvrige sosialhjelpsmottakere. Når begrunnelsen for denne forskjellsbehandlingen er at mottakere av Kvalifiseringsstønad vurderes som potensielt mulige å tilbakeføre i arbeid, påpekte FFO det som problematisk at det kunne fremstå som om det med innføringen av den nye stønaden også ble innført et A- og B-lag blant personer med behov for økonomisk sosialhjelp.

Selv om FFO som nevnt kan se hensiktsmessigheten i å skille ut NAV-kontorets kommunale oppgaver i egen lov, oppleves det som problematisk at den juridiske organiseringen som foreslås potensielt kan innebære en prioritering av brukere som i stor grad tar som utgangspunkt hvilke muligheter disse har for arbeidslivsdeltakelse. FFO ser det som naturlig og positivt at brukere med potensial for deltakelse i arbeidslivet blir aktivt fulgt opp med fokus på å oppnå slik deltakelse. At brukere som ikke har mulighet for arbeidslivsdeltakelse ikke også skal følges aktivt opp fra arbeids- og velferdsforvaltningens side, oppleves derimot som uakseptabelt, og som klart diskriminerende i forhold til gruppene det gjelder.

FFO foreslår en utvidelse av den eksisterende sosialtjenestelovens formålsparagraf

FFO ønsker en utvidelse av den eksisterende sosialtjenestelovens formålsparagraf, slik at formuleringen om "mulighet til å leve og bo selvstendig", § 1-1 b), i sin helhet tas med i den nye lovens formålsparagraf.

En god bolig er et helt grunnleggende velferdsgode. Ingen mennesker kan fungere godt uten en tilfredsstillende bolig. Kommunenes samlede evne til å bistå vanskeligstilte på boligmarkedet vil derfor være avgjørende for om NAV vil lykkes med kvalifiseringsarbeidet.

Mange kommuner velger å legge kommunens boligoppgaver til NAV kontoret. En utvidelse av formålsparagrafen bringer loven mer i takt den reelle arbeidsdelingen på sosialsektoren. En felles lovbestemmelse om "mulighet til å leve og bo selvstendig" vil også understreke boligens sentrale rolle i velferds- og kvalifiseringsarbeidet.

FFO mener at forslaget til ny paragraf 3-5 bør utvides

FFO mener at forslaget til ny paragraf 3-5 bør utvides med siste ledd i den eksisterende sosialtjenestelovens paragraf 3-4: "herunder boliger med særlig tilpassing og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonshemming eller av andre årsaker".

Økonomisk og sosialt vanskeligstilte trenger ikke bare økonomisk bistand og hjelp til å skaffe seg arbeid. De trenger også hjelp til å skaffe seg egnet tilfredsstillende bolig og hjelp til å bo. De siste årene satsning på bosetting av hjemløse viser at oppfølging i ny bolig er svært viktig for et godt resultat. Mange økonomisk og sosialt vanskeligstilte vil også ha behov for ordinære helse- og/eller sosialtjenester i eget hjem.

FFO ønsker begrepet "egnet tilfredsstillende bolig" inn i loven

FFO foreslår at det både i formålsparagrafen og i paragraf 3-5 innføres begrepet "egnet tilfredsstillende bolig". Bruk av begrepet "tilfredsstillende" bringer lovteksten i overensstemmelse med begrepsbruken i FN konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter.

Begrepet "egnet" viser til det forhold at alt for mange kommuner ikke legger stor nok vekt på ulike gruppers, og ulike individers, behov for ulike typer varig bolig. Alt for ofte tyr kommunene til såkalte omsorgsboliggettoer hvor mennesker med svært ulike bakgrunn og svært ulike behov tvinges til å bo sammen.

FFO ønsker økt bruk av Husbankens boligssosiale virkemidler

FFO ber Regjeringen vurdere hvordan en kan sikre at Husbankens boligssosiale virkemidler, bostøtte, startlån, individuelle boligtilskudd og grunnlån, blir tatt i bruk og forvaltet godt av kommunene i arbeids- og velferdsforvaltningen

Husbanken er blitt en sentral velferdsetat som ikke inngår i NAV-samarbeidet – til tross for at de økonomiske støtteordningen Husbanken forvalter langt på vei kompensere for store ulikheter i sosiale stønader og trygdeytelser. For enkelte kan den samlede verdien av bostøtte, boligtilskudd, startlån og grunnlån tilsvare nærmere 50% tillegg i inntekten. Kommunene er Husbankens viktigste samarbeidspartnere.

FFO er positiv til forslaget om at fylkesmannen skal gis hjemmel til å føre tilsyn med kommunenes forvaltning av økonomisk stønad og kvalifiseringsprogrammet

Som det fremkommer i høringsnotatet, vil en konsekvens av at kommunens forvaltning av økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet blir en del av den nye loven, være at fylkesmannen gis hjemmel til å føre tilsyn med disse områdene.

Slik FFO vurderer det innebærer dette en styrking av tilsynet med disse ordningene, noe FFO støtter. Særlig med tanke på at dette er tjenester og tilbud som i stor grad ytes til en personkrets som ofte selv opplever at de står svakt i møtet med offentlige saksbehandlere, er en slik styrking av tilsynet positivt. FFO vektlegger i tillegg at et styrket tilsyn over tid vil kunne gi mer aggregert kunnskap om hvordan regelverket knyttet til de aktuelle tiltakene og ordningene skal praktiseres, gjennom tilbakemeldingene tilsynsmyndighetene ved jevne mellomrom nødvendigvis vil komme til å gi. Dette vil slik FFO vurderer det, i seg selv innebære en styrking av den enkelte brukers trygghet for at vedtakene som fattes er korrekte.

FFO er positiv til at det foreslås innført plikt til internkontroll for kommunen når det gjelder forvaltning av økonomisk stønad og kvalifiseringsprogrammet

I høringsnotatet foreslås det at kommunene får plikt til å gjennomføre internkontroll knyttet til hvordan økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet håndteres. Med tanke på hvor viktige disse to ordningene er henholdsvis som økonomisk sikkerhetsnett for enkeltbrukere og som vei inn i eller tilbake til arbeidslivet, synes innføringen av en slik plikt som svært hensiktsmessig.

FFO legger videre til grunn at en styrket oppfølging av hvordan kommunene håndterer økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet også vil være et bidrag til at målsetningen om flere i arbeid kan nås. I tillegg vurderer FFO det som sannsynlig at en riktigere håndtering av regelverket knyttet til økonomisk sosialhjelp vil medføre at stønaden i større grad brukes slik den er ment. Dette vil i så fall måtte

medføre færre langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp, noe som vil være positivt.

FFO ønsker en lovfestet rett til innholdet i individuell plan

I den nye lovens § 4 – 12 foreslås retten til individuell plan lovfestet på samme måte som den i dag er lovfestet i lov om sosiale tjenester mv. FFO registrerer i den forbindelse at det ikke foreslås å lovfeste retten for den enkelte til å få utført *innholdet* i den individuelle planen. Dette er slik FFO ser det, en svakhet ved lovverket, og en mangel som vil kunne medføre manglende helhet og gjennomføring i den enkeltes tjenestetilbud. De negative erfaringene med manglende plassering av ansvaret for gjennomføringen av innholdet i individuelle planer, tilsier derfor at dette må lovmessig forankres for at det skal bli realisert.

I den forbindelse vektlegger FFO at retten til individuell plan i dag erfaringsvis ofte ikke medfører at innholdet planene beskriver gjennomføres. FFO foreslår derfor at retten til å få oppfylt innholdet i individuell plan lovfestes.

Med vennlig hilsen
FUNKSJONSHEMMEDES FELLESGRUPPE

Margaret S. Ramberg/s
Leder

Liv Arum
Generalsekretær